

136 Het Sliedrechts dialect

(Publicatie van de Oudheidkundige Vereniging "Sliedrecht")

Kole stoke

"In de winterdag heb 'k soms 't haaim naer de ouwerwetse kolekachel. Hoe heerlijk kò-je daer je voete bij waarme. 't Gaf veul gezellighaaid azzie mit mekoar rond de kachel zat. We hadde in onze weunkeuke een fernuis en azzie dan uit school kwam mit natte of kouwe voete, dan kreeg-ie een stoel en kò-je je voete in de ove waarme.

't Kachel stoke was ok gêênêêns een onplezierige bezighaaid. Denk 'r mor 's aan mit hoeveul plezier ze tegewoordig de opehaerde stoke. 't Vuurtie stoke zit ons schijnbaor in 't bloed. 'k Denk dat veul jongere nog nooit gêên kole gezien hebbe.

Hout stookte we ok wel, maor kole wazze toch 't vernaomste. Soms wier d'r gespaord om een voorraedjje voor de winter op te doen. Azzie aarm was kwam daer netuurlijk nie zòveul van . Dan bestelde je bij de koleboer een mud of ok wel een haalf mudjie. Dat wier dan nog thuis bezurgd ok. 'k Kan me nog wel herinnere, dà 'k op een zaeterdagochend naer de koleboer gestuurd wier om een haalf mudjie kole te bestelle. Dat kwam die op zaeterdagmiddag dan nog brenge!

Turf wier ok wel gestookt, maor dat verdwen grôôtendêêls, toen de brikette (sloffe) kwamme. Hout brandde veuls te gaauw op. "Je ken d'r wel bij blijve zitte!", zou moeder zegge. Bij lêêg eb gonge veul jonges hout zoeke bij de gantel en langs de revier. Dat was een leuk waarksie voor de jonges en thuis hadde ze dan weer wat te stoke.

Mêêstal stookte we aaierkole, die hadde de vurm van een aai. Antresie was beterder, maor weer zòveul duurder. D'r wazze ok zògenaomde neutjieskole in aanderande grôôttes, die deur nommers wiere angedoid, zòas driechioes en vierties. Grôôte stukke mosse eerst fijn gehakt worde. Aales en aales had mit de prijze te maoke.

Op sleebôôte wier ok kole gestookt, bôôtekole, die veul vetter wazze en een dikke rôök gavve. De stokers op die bôôte zagge soms netzò zwart as dat de kole wazze. De traaine wiere ok mit kole gestookt. Daerom had iedere traain buite de massinist en de conducteur ok nog een stoker. We hebbe langs "de Lijn" zat gezien dat-ie mit een grôôte schop kole op 't vuur dee. In 't zoije van Limburg hà-je kole mijne en daer wier op klaaine schaol wel 's wat springstof gebruikt.

Hoe 't kon wis niemand, maor d'r was een stuksie van die dynemiet tusse de kole terecht gekomme. Dat gezinnechie zat net aan taofel en de pan mit gruttenbrij sting op 't fernuis. Toen inêêns... een grôôte knal... een kaomer vol rôök... de ringe van 't fernuis.... en de gruttenbrij tegen 't plefon. Vedder beurde d'r niks en de schrik wazze ze ok gaauw te bove, maor de vuile, vette, zwarte troep was onbeschrijfelijk. Ze zijn noodgedwonge mor gaauw aan de grôôte schôônmaok begonne!"